

ΑΠΟ ΤΩ ΒΑΣΙΛΙΚΩ ΣΕΚΡΕΤΩ?

Καλὰ μὲν καὶ ἄγρια, τὸ τοῦ δημῶδους λόγου, εἶναι τὰ τοῦ κ. Ἀθανασίου Παπαδοπούλου-Κεραμείως ἐξάγρια ἐν Byz. Z. IX 669, τῶν δὲ πραγμάτων αὐτῶν οὐ πάντων ἐχόμενα.

Ἐγὼ ἔγραψα ἐν B. Z. IX 477 τάδε: „Im übrigen sieht man oben rechts die Buchstaben ΤΕΡΩ, links ΟΒΛ“· καὶ ἔγραψα ταῦτα πρὸ ἔμαντοῦ ἔχων τὴν τε φωτογραφικὴν εἰκόνα τοῦ Σαμίου ἐξαγρίου, ἐναργέστεραν πῶς τῆς φωτοτυπικῆς οὖσαν, καὶ ἰχνογράφημα τοῦ φίλου κ. Στεργιογλίδου, ἐναργέστατον ὄν. Ὁ δὲ κ. Παπαδόπουλος παρετήρησε τὰ ἐξῆς: „(τὸ μονόγραμμα) πρέπει, νομίζομεν, νὰ ἀναγνωσθῆ ὡς ΕΚ ΤΩ ΕΠΙΤΑΡΧΙΚΩ ΣΕΚΡΕΤΩ ἢ ΑΠΟ ΤΩ ΣΕΚΡΕΤΩ ΤΩ ΕΠΙΤΑΡΧΩ. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ ἐπιγραφῇ ὑπάρχουσι τέσσαρα ὀ ἀντὶ ἑνός· τρία Τ ἀντὶ ἑνός· τρία Ε ἀντὶ ἑνός· δύο Ρ ἀντὶ ἑνός· καὶ πάλιν δύο Π ἀντὶ ἑνός. Τούτων πάντων λαμβανομένων ὑπ' ὄψει μένουσι μονὰ γράμματα τὰ ἐπόμενα: ΑΠΟΤΩΣΕΚΡΩ, ἅτινα πραγματικῶς ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι τῷ μονογράμματι· ἂν δὲ προτιμήσωμεν τὴν πρῶτην ἐπιγραφὴν, τότε εἶναι χρεῖα ἑνός Ι, ὅπερ ἀκωλύτως παρέχει ἡμῖν ἐν τῶν δύο μεγάλων καθέτων σκελῶν τοῦ μονογράμματος“.

Ἀδύνατος εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ κ. Παπαδοπούλου, δεχομένου ὡς Ρ γράμμα πότερον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ (τῷ ὀρῶντι) μεγάλου καθέτου σκέλους (ὑπὸ τῷ γράμματι Ο) ἐσχηματισμένον, τῷ Ρ ὅμοιον, γράμμα ἢ τὸ ἐπὶ τοῦ δεξιῦ (ὑπὸ τῷ ἔξω ἡμίσει μέρει τῆς ὀριζοντίου γραμμῆς τοῦ Τ) ἐσχηματισμένον Ρ γράμμα;

Ἐὰν μὲν τὸ δεύτερον δέχεται ὁ κ. Παπαδόπουλος ὡς Ρ (καὶ ἀληθῶς τοῦτο εἶναι τὸ Ρ), τότε παραλείπει παντελῶς τὸ πρῶτον· ἐὰν δὲ πάλιν δέχεται τὸ πρῶτον (καὶ φαίνεται τοῦτο δεχόμενος), τότε παραλείπει παντελῶς τὸ δεύτερον.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ πρῶτον δὲν δηλοῖ τὸ Ρ ἀλλὰ τὸ Β γράμμα καὶ οὐδαμῶς πρόκειται ἡμῖν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ καθέτου σκέλους ἐσχηματισμένον ἡμικύκλιον (∩) τοῦ Ρ γράμματος, ἐν καὶ τοσοῦτον μέγα καὶ ἀνώμαλον (ὄρα ὀπόσον καὶ ὀποῖον εἶναι τοῦ γράμματος Ρ τὸ ἡμικύκλιον ἐπὶ τοῦ δεξιῦ καθέτου σκέλους, τὸ ∪), ἀλλὰ δύο ἐλάσσονα καὶ κανονικὰ ἡμικύκλια τοῦ γράμματος Β (∩), ὡς καὶ ἡ φωτογραφικὴ

εἰκῶν ὑπομαρτυρεῖ καὶ τὸ ἰχνογράφημα τοῦ κ. Στεργιογλίδου ἔξω πάσης ἀμφιβολίας καταλείπει.

Ἡ παρουσία ἄρα τοῦ Β γράμματος ἢ ἀναντίρρητος πείθει, νομίζω, πάντα ὅτι ἄλλη τις ζητητέα ἀνάγνωσις· ἐν τῷ μονογράμματι ἐν μὲν τῷ μέσῳ (κάτω) ἔχομεν τὰ γράμματα Α καὶ Λ, Π· ἀριστερᾷ δὲ τὰ Ο, Β, Κ· δεξιᾷ δὲ τὰ Δ, Τ, Ε καὶ Γ, Ρ. Πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν „Ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ σεκρέτου“ χρεῖα ἡμῖν τοῦ γράμματος Ι ὃ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ὀριστεῖον ἐν τοῖς δυοῖν καθέτοις σκέλεσιν.

Ἐὰν ἡ ἐμῇ ἀνάγνωσις κριθῇ ἀσφαλῆς, τὴν ἀφορμὴν πρὸς ταύτην ἔδωκεν (ὁμολογητέον) πάλιν ὁ κ. Παπαδόπουλος ὅπως καὶ ἐνταῦθα δειχθῇ ἀληθῆ εἰκῶν ὁ ποιητῆς „Σὺν τε δὴ ἔρχομένῳ καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν, | ὅπως κέρδος ἔη“.

Καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐξαγίων (τοῦ Μακεδονικοῦ) μονογράμματος ἢ ἀνάγνωσις (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ) τοῦ κ. Παπαδοπούλου δὲν φαίνεται ἡμῖν βεβαία. Παρατήρησε δὲ καὶ τὰ ἐξῆς ὁ κ. Παπαδόπουλος: „... ὡς φαίνεται, ὑπέστη φθορὰν ἐκ προστριβῆς, διότι ἡ ἐξ αὐτοῦ ποριζομένη ἐκ γραμ. 300, 80 λίτρα εἶναι ἀρκούντως ἐλαφροτέρα τῆς παραδεδεγμένης“· τὸ σταθμίον δὲν εἶναι βεβλαμμένον, ἐξερρῦθ δ' ἐξ αὐτοῦ μόνον ἐλάχιστον καὶ λεπτότατον μέρος τοῦ ἀργύρου τοῦ ἐν τῷ γράμματι Λ, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰκόνι ὑπεδηλώσαμεν.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Π. Ν. Παπαγεωργίου.